

ANDRZEJ WOJTKOWSKI

NAWOŁYWANIE DO ZBRATANIA SIĘ LUDÓW W R. 1848
SŁOWAMI „ODY DO MŁODOŚCI”
W PRZEKŁADZIE NIEMIECKIM

Dnia 31 marca 1848 r. przyjechała do Wiednia delegacja Polaków zaboru austriackiego z petycją do cesarza celem wyproszenia pewnych ulg od rządu. Do witających ją na dworcu północnym Niemców i Słowian przemówił po niemiecku adwokat dr Karol Malisz (1808 - 1873). Przemówienie swoje Malisz ogłosił niezwłocznie drukiem pt. *Begrüßungsrede bei der Ankunft der Deputation aus den österreichisch-polnischen Ländern durch Dr Carl Malisz, Mitglied dieser Deputation, am Wiener Kaiser Ferdinand's Nordbahnhof am 31. März 1848 gehalten. Gedr. [uckt] bei Edl. [er] v. [on] Schmidbauer und Holzwarth*. Przekład polski ukazał się tamże pt. *Powitanie braci Słowian i braci Niemców w chwili przybycia do Wiednia deputacji z krajów austriacko-polskich, przez...* Egzemplarz oryginału niemieckiego, 1 karta in folio, zadrukowana na obu stronach, znajduje się w zbiorze druków ulotnych z r. 1848 Biblioteki Uniwersyteckiej K. U. L.

W przemówieniu swoim Malisz powitał najpierw z radością zbratanie się wszystkich ludów, a potem zwrócił się do swoich słowiańskich i niemieckich słuchaczy z następującym wezwaniem:

*Kommt, reicht uns die Hand zum Bruderbund,
 seid umschlungen am brüderlichen Herzen.
 Und Hand in Hand! so schlingen wir zusammen
 Die starke Kette um das Erdenrund,
 In einen Brennpunkt unsers Geistes Flammen,
 Und unsre Herzen fest in einen Bund.*

*Aus ihrer Achse dann die Welt! Geschwinde!
 In neue Gleise stossen wir den Ball,
 Zerschmilzt nur erst die starre Eisrinde,
 Dann grünt ein neuer Frühling überall.*

Tak Malisz przetłóżył następujące wiersze *Ody do młodości*:

*Hej! ramię do ramienia! spólnymi tańcuchy
 Opaszmy ziemskie kolisko!
 Zestrzelmy myśli w jedno ognisko
 I w jedno ognisko duchy!...
 Dalej, bryło, z posad świata!
 Nowymi cię pchniemy tory,
 Aż opleśniętej zbywszy się kory
 Zielone przypomnisz lata.*

Cały niemiecki przekład *Ody* Malisz wydał w tymże roku 1848 pt. *Oda do młodości, z tłumaczeniem obok niemieckim Karola Malisza*. Przemysł, druk stauropigiański we Lwowie, 1848, stron 7. Przed nim, w r. 1844, również w Przemysłu, Constantin Wurzbach wydał przekład *Ody* pt. *Ode an die Jugend* wraz z tekstem polskim. Wurzbach, autor wielotomowego słownika biograficznego cesarstwa austriackiego, zawierającego także wiele życiorysów polskich, pisywał wiersze niemieckie na cześć Polski (zob. *Polenlieder deutscher Dichter* w wydaniu Stanisława Leonharda).

Karol Malisz brał i poza tym żywy udział w wypadkach r. 1848. Z ramienia Rady Narodowej Centralnej we Lwowie podpisał wraz z Aleksandrem Szedlerem i Oswaldem Menkesem *Protestację* tejże Rady „przeciw wcieleniu Wielkiego Księstwa Poznańskiego do Rzeszy, 15 sierpnia”, drukowaną we Lwowie jako plakat w języku polskim, niemieckim i francuskim. Brał udział w zjeździe słowiańskim w Pradze i wydał o nim broszurę niemiecką pt. *Der Slaven-Kongress und die neuesten Ereignisse in Prag. Eine Beilage zur Verständigung der Völker*. 1. und 2. Auflage.

Na język polski przełożył tę dwudziestodwustronicową broszurę Franciszek Wolański i wydał we Lwowie pt. *Sobor sławiański i najświeższe zdarzenia w Pradze. Przydatek ku oświeceniu ludów i pokoju wiekuistemu, przede wszystkim ludowi niemieckiemu i parlamentowi poświęcone przez Dra Karola Malisza Członka Soboru sławiańskiego, przełożył z niemieckiego W. F.* Jako poeta Malisz wystąpił raz jeszcze w czasie pobytu delegacji polskiej w Wiedniu. Na „biesiadzie sławiańskiej” dnia 9 kwietnia improwizował na temat: *Nasze barwy i nasz sztandar*. Improwizację tę ogłosił drukiem w Wiedniu.